

Innspill fra Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge

Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB) takker for muligheten til igjen å komme med innspill til regjeringens koordineringsgruppe for tilbudet til sårbare barn og unge under covid-19.

Landsforeningen for barnevernsbarn er en medlems- og interesseorganisasjon for nåværende og tidligere barnevernsbarn. LFB er den eneste demokratiske brukerorganisasjonen for barnevernsbarn i Norge. Hos oss kan alle barnevernsbarn, over 12 år, som har eller har hatt tiltak i barnevernet bli medlem – helt gratis.

Som organisasjon representerer vi mange barn og unge som både har og har hatt tiltak i barnevernet. Vi har ved to ulike anledninger under covid-19 pandemien hatt kontakt med flere av medlemmene våre for å få innsikt i hvordan situasjonen påvirker barnevernsbarn – og da spesielt de som fremdeles har tiltak i barnevernet. Første gang var ved telefonsamtaler etter påske, og den andre gangen var en spørreundersøkelse via mail og sms nå nylig. På bakgrunn av denne kontakten og erfaringsinnhentingene har vi kommet frem til våre innspill til koordineringsgruppen.

Det er veldig ulike erfaringer som kommer frem når vi snakker med medlemmene våre, noe som tyder på at det er store forskjeller mellom kommuner. Derfor blir det vanskelig å komme med helt klare svar på spørsmålene koordineringsgruppen stiller. Vi ønsker heller å komme med noen eksempler på ting som har kommet frem og en oppsummering av innspillene vi har fått fra medlemmene våre.

Etter samtalene med medlemmene våre opplever vi at ting er svært forskjellig fra ungdom til ungdom. Spesielt i institusjonene ser vi at det er store variasjoner. Noen av ungdommene har det bedre nå, enn før, fordi de opplever at de voksne har mer «tid til dem». Det knyttes spesielt opp til ansatte på institusjonene. Vi har også fått tilbakemeldinger på at dette gjelder for barn og unge i fosterhjem.

Selv om covid-19 pandemien har hatt flere negative konsekvenser har flere av medlemmene våre hatt nytte av å få undervisningen digitalt, og mange opplever at lærerne i denne tiden har vært veldig gode på oppfølging og generelt har vært tilgjengelige på en annen måte enn tidligere. Dagens skolesystem er ikke rigget slik at det ivaretar barn og unge som ikke passer inn i rammene som er satt, og hvis det er noe vi kan lære av i tiden fremover er det å tilrettelegge slik at skolen blir best mulig for alle. Til tross for at flere har gode opplevelser med digital undervisning, er det også mange som forteller om at de har slitt med dette og fått dårlig oppfølging fra lærere. Medlemmene våre forteller at det kan være ekstra

utfordrende når de ikke har voksne rundt seg som kan hjelpe til med skolearbeidet.

Det er flott at koordineringsgruppen ønsker innspill fra brukerorganisasjoner. Vi reagerer imidlertid på at spørreundersøkelsene koordineringsgruppen har sendt ut først og fremst er rettet mot ansatte og hvordan de har opplevd barneverntjenesten i denne perioden, og at ingen av spørreundersøkelsene har gått direkte til barn og unge. Vi oppfordrer koordineringsgruppen til fremover å gjøre undersøkelser også blant barn og unge. Brukerorganisasjoner kan komme med innspill fra sine medlemmer, men det er helt nødvendig at koordineringsgruppen også samler inn meninger med et bredere spekter enn det organisasjonene selv kan.

Vi ser nemlig at flere av tilbakemeldingene vi har fått ikke står i tråd med de tilbakemeldingene koordineringsgruppen har fått. Blant annet er det rapportert inn at flere oppgir at daglig drift fungerer relativt ordinært og at bruk av kommunikasjonsverktøy og plattformer fungerer greit. I veilederen for smittevern blir barnevernet bedt om å gi tydelig informasjon ut til sine brukere om hvilke smittevernhensyn som tas. Dette opplever nok ikke alle barnevernsbarn at har blitt gjort.

I statusrapporten som kom 20. april kom det frem at det statlige barnevernet har hatt normal aktivitet hele perioden, og at barneverninstitusjonene har iverksatt smittevernrutiner. Når vi spør medlemmene våre om hvordan det har vært å bo på institusjon under pandemien får vi ulike svar. Det er tydelig at institusjonene ikke følger samme smittevernstiltak. Noen sier at det umiddelbart ble satt inn masse regler, som ungdommene ikke fikk medvirke i, og at disse reglene ikke ble godt nok forklart.

Vi har, som vi nevnte i forrige innspill til koordineringsgruppen, fått tilbakemeldinger fra ungdom som bor på institusjon og i fosterhjem om at de ikke har noen å snakke med og at de lurer på ulike ting i forbindelse med koronasituasjonen. Behovet for god og tilrettelagt informasjon om situasjonen er fremdeles gjeldene, og vi opplever at dette fremdeles må fokuseres på for at barn og unge skal føle seg trygge og ivaretatt. Vi oppfordrer derfor koordineringsgruppen om å be om at det utarbeides en veileder til hvordan man snakker med barn og unge på institusjon og i fosterhjem om pandemien.

Det kommer også frem at flere av institusjonene har hatt altfor strenge regler i forhold til hva som var anbefalt av FHI og veilederen. Blant annet har vi snakket med en som forteller at jentene på institusjonen ble pålagt å gå med hestehale og at det skulle skiftes på sengen hver dag. Tidligere har vi også blitt kontaktet av et medlem som fortalte at de ikke får spise sammen på institusjonen, og at de i stor grad måtte oppholde seg på rommene sine. Et annet medlem fortalte om at de måtte be om lov til å bruke badet og toalettet, og at de ansatte da låste dem inn og låste badet etter bruk, med begrunnelse om at de måtte vaske ned badet etter hvert besøk. Dette er eksempler vi håper ingen kan være kjent med, og koordineringsgruppen må jobbe aktivt for at dette ikke skjer igjen.

Vi vet også at mange barn og unge mistet samtaletilbudene sine, hos f. eks BUP, da pandemien brøt ut i Norge. Dette opplever vi at er omfattende, og at det har påvirket de

barna som har behov for dette på en særdeles negativ måte. Vi har fått tilbakemeldinger om at det fremdeles ikke er optimalt, og at det ikke er alle som får det tilbudet de har behov for og som de hadde før pandemien.

Mange barnevernsbarn har lite nettverk, og for dem har det vært ekstra utfordrende når landet stengte ned. Det å ikke ha en familie, og da i tillegg ikke få lov til å være sammen med venner har vært særdeles utfordrende for mange. Mange av medlemmene våre forteller at de har slitt mye med den psykiske helsen sin i denne perioden. Spesielt forteller barnevernsbarn med etterverntiltak, og som bor alene, at dette har vært spesielt utfordrende.

Mange forteller også at det bortimot har vært umulig å få kontakt med saksbehandleren sin, og at det ikke har vært noen som har kommet på hjemmebesøk. Noen har kun fått en sms i løpet av denne perioden, mens andre ikke har hatt noe kontakt med barneverntjenesten i det hele tatt. Flere av medlemmene våre sier at kontakten med saksbehandler og barneverntjenesten fungerer som normalt nå, samtidig forteller andre at de ikke opplever at det har blitt bedre og at det fremdeles er for dårlig oppfølging fra barneverntjenesten.

Som nevnt tidligere baserer vi innspillene våre på samtaler og en liten spørreundersøkelse blant medlemmene våre. Men vi mener at dette ikke er grunnlag nok til å få en ordentlig oversikt over hvordan ting er og hva som kan gjøres annerledes og bedre fremover. På bakgrunn av dette ønsker vi sterkt å oppfordre koordineringsgruppen til å gjennomføre en større undersøkelse blant barn og unge, siden vi mener at det er særdeles viktig for å få frem barn og unges stemme.

Vi opplever at tilbudene til barn og unge, og spesielt barnevernsbarn, ikke har vært gode nok siden samfunnet stengte ned i forbindelse med pandemien. Koordineringsgruppen har tidligere pekt på viktigheten av at tjenestetilbudene til disse barna åpner opp så fort som mulig, noe vi er enige i. Vi opplever likevel at det fremdeles ikke er helt tilbake til normalen, og vi mener at det er helt nødvendig at både koordineringsgruppen og regjeringen sørger for at dette skjer umiddelbart.

Med vennlig hilsen
Landsforeningen for barnevernvern